

Eds kyrka

Landskap/län: Uppland/Stockholms län

Kyrkoorganisation: Stockholms stift, Eds församling

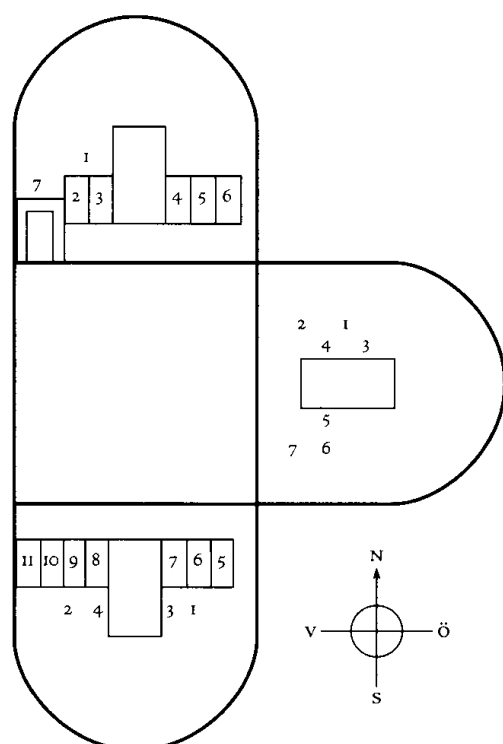
Plats: Upplands Väsby kommun

Koordinater: 59°30'28.3"N 17°52'6.2"Ö

Målningarnas skapelseid: 1487

Målningarnas kondition: Väggarna rätt goda

I

Kyrkan började uppföras på 1100-talet. På 1300-talet genomgick den en större om- och tillbyggnad, då bland annat kryssvalv slogs.

1487 målades kyrkan av Albertus Pictor. På 1760-talet överkalkades målningarna, och korvalvet slogs om. När målningarna framknackades 1917-1918 var det därför endast delar av korväggarna som var bevarade. De skadade målningarna retuscherades lätt. Efter framknackningen kompletterades korvalvet med al-seccomålningar av konstnären Olle Hjortzberg. Målningarna rengjordes 1955-1956. Putslagningar utfördes 1987 då målningarna också konserverades.

Målningarna idag

Målningar av Albertus Pictor finns idag endast på kortravéns väggar.

Målningarnas tillgänglighet

Orgeln och orgelläktaren skymmer inga målningar då valvet vid orgelläktaren saknar målningar.

Travé I

Östra väggen

1. S:t Erasmus martyrium.
2. Gregorii mässa, vid vilken hostian förvandlades till Kristus som Smärtoman, ett av senmedeltidens mest älskade nattvardsmotiv.
3. Ärkestiftets vapen. Ursprungligen gult kors på röd botten.
4. S:t Olof med krona och yxa.
5. Fragment av helgon.
6. Simson bänder isär lejonets käftar (Dom 14:5–6; jfr BP 28/.h.).
7. Pietà, dvs. den sörjande Maria med den döde Kristus i famnen nedanför korset.

Södra väggen

Till vänster om fönstret

1. *Noli me tangere* (Rör inte vid mig), dvs. Kristus som örtagårdsmästare, när han visar sig inför Maria Magdalena, vid tiden närmast efter uppståndelsen.

Till höger om fönstret

2. Kristus och Tomas (Joh 20:24–29; jfr BP 33/.n.). (Tills större delen utplånad.)
3. Maria och barnet. (Fönstersmygen.)
4. Manligt helgon. (Fönstersmygen.)
5. Man med rustning och gloria.
6. Biskop med bok och fackla. Sankt Henrik?
7. S:t Erasmus.
8. S:t Cosmas.
9. S:t Damianus.
10. S:t Kristoffer.
11. S:t Dionysos.

Norra väggen

1. Jesu korsbärande (Matt 27:31–37; jfr BP 24/.d.). (Till vänster om fönstret.)
2. S:t Erik?
3. Helgon omgivet av flammor. S:t Laurentius?
- 4–6. Otydbara fragment.

Norra väggen

7. Änglar med monstrans (jfr Husby-Sjutolft och Nederluleå).